

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5ECdo/252/2013
Identifikačné číslo spisu:	7612216799
Dátum vydania rozhodnutia:	13.03.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Vladimír Magura
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7612216799.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej BENCONT INVESTMENTS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Astrová 2/A, IČO: 36 432 105, zastúpenej advokátskou kanceláriou verita, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Astrová 2/A, IČO: 35 940 875, proti povinnému H. W., zomrelému dňa X. J. XXXX, naposledy bývajúcemu v Y., o vymoženie 303,52 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 1 Er 760/2012, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 28. februára 2013, sp. zn. 13 CoE 427/2012, takto

rozhodol:

Konanie o dovolaní z a s t a v u j e .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením z 28. septembra 2012, č. k. 1 Er 760/2012-13 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu, zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a.s., so sídlom v Bratislave, Karloveské rameno 8, IČO: 35 922 761, z 27. apríla 2012, sp. zn. WHA04110202 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“), ktorým oprávnená preukazovala povinnosť zaplatiť jej vymáhanú sumu, nie je exekučným titulom na vykonanie exekúcie, pretože bol vydaný v konaní, ktoré sa uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán. Podľa názoru okresného súdu rozhodcovská doložka v zmluve o úvere, uzatvorenej medzi právnym predchodcom oprávnenej a povinným 13. decembra 2005, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli Obchodné podmienky pre úver (ďalej len „zmluva o úvere“) a na základe ktorej bol rozhodcovský rozsudok vydaný, bola neprijateľnou zmluvnou podmienkou a ako taká bola už od počiatku absolútne neplatná v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Okresný súd preto považoval rozhodcovský rozsudok za materiálne nevykonateľný a absenciu tejto jeho vlastnosti za neodstrániteľnú prekážku brániacu vykonaniu exekúcie. Žiadosť súdneho exekútora zamietol podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov

(ďalej len exekučný poriadok).

Krajský súd v Košiciach na odvolanie oprávnenej uznesením z 28. februára 2013, sp. zn. 13 CoE 427/2012 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.) a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Stotožnil sa so záverom súdu prvého stupňa, že v danej veci je zmluva o úvere uzatvorená medzi právnou predchodkyňou oprávnenej a povinným spotrebiteľskou zmluvou. Oprávnenie exekučného súdu posudzovať materiálnu stránku právoplatnosti rozhodcovského rozsudku zdôvodnil odvolací súd ustanovením § 45 zákona o rozhodcovskom konaní, ktoré umožňuje exekučnému súdu zastaviť exekučné konanie, ak rozhodcovský rozsudok vykazuje niektorú z vád uvedených v tomto ustanovení. Odvoláciu námietku oprávnenej o povinnosti rešpektovania právnej úpravy v zmysle §93b ods.1 zákona o č.483/2001 Z. z. o bankách (ďalej len „zákon o bankách,“) označil odvolací súd za nedôvodnú. Oprávnená totiž nepreukázala, že jej právna predchodkyňa pri predložení návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy preukázateľne poučila klienta o dôsledkoch uzavretia navrhovanej rozhodcovskej zmluvy. Okrem uvedeného spor v danej veci nerozhodol rozhodcovský súd, ktorý by k tomu bol oprávnený v zmysle právnej úpravy zákona o bankách podľa odkazu pod č. 88 teda Stály rozhodcovský súd pri Slovenskej bankovej asociácii. Odvolací súd konštatoval, že rozhodcovská doložka bola začlenená do vopred pripravených všeobecných obchodných podmienok právneho predchodcu oprávnenej, pričom povinný bol v postavení, že zmluvu o úvere, ktorej súčasťou boli všeobecné obchodné podmienky právneho predchodcu oprávnenej, musel prijať ako celok, teda bez možnosti individuálneho dojednaní. Z týchto dôvodov odvolací súd považoval rozhodcovskú doložku za neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Odvolací súd preto považoval za správne rozhodnutie okresného súdu, ktorým vzhľadom na absolútnu neplatnosť rozhodcovskej doložky, žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená dovolaním. Dôvodnosť dovolania odvodila z ustanovení § 237 písm. a/, d/, e/, f/ O.s.p. (sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkom konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom) a § 241 ods. 2 O.s.p. (a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom

právnom posúdení veci) a v zmysle ustanovenia § 238 ods.3 O.s.p. Mala za to, že úverová zmluva bola uzatvorená pred 1. januárom 2008, preto sa úprava Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách na ňu nevzťahovala. Namietala, že právna predchodkyňa oprávnenej postupovala ako banka v zmysle ustanovenia § 93b zákona o bankách, ktorý jej ukladá povinnosť ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky, s tým, že povinnej bola daná možnosť túto zákonom stanovenú ponuku neprijať. Súd má v rámci exekučného konania obmedzené možnosti preskúmať exekučný titul respektíve materiálnu stránku titulu a to len pokiaľ ide o plnenie vyplývajúce z rozhodcovského rozhodnutia (či bol vydaný vo veci, ktorá môže byť predmetom rozhodcovského konania, či plnenie nie je objektívne nemožné, alebo neodporuje dobrým mravom), teda nie okolnosti, ktoré predchádzali vydaniu tohto exekučného titulu. Exekučný súd nedisponuje legitímáciou určovať existenciu, či neexistenciu práva, skúmať podmienky predchádzajúce vzniku exekučného titulu, konštatovať neprijateľnosť zmluvných podmienok. Ďalej dovolateľka uviedla, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, a teda bolo v súlade so zákonom rozhodnuté rozhodcovským rozsudkom. Poukázala na to, že exekučný súd nie je súdom, ktorý rozhoduje o opravných prostriedkoch voči exekučnému titulu a v exekučnom konaní nepreskúmava vecnú správnosť rozhodnutia, ktoré je exekučným titulom. Podľa názoru oprávnenej uvedeným konaním súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu jej bolo odňaté právo domáhať sa jej práva na uspokojenie jej pohľadávky v exekučnom konaní. Ďalej namietala, že zákonodarca mal úmysel dať spotrebiteľom právo rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva, a preto nie je na mieste, aby súd nahrádzal vôľu spotrebiteľa, a to nezákonným zásahom do práv oprávnenej. Ak povinný nemá záujem na uplatňovaní si svojich práv, ak žiadnym spôsobom nenapravil

vôľu napadnúť rozhodcovský rozsudok, považovala za absurdné, aby túto jej vôľu nahrádzal súd. Vyslovila názor, že rozhodcovská doložka, ktorou sa všetky spory v súvislosti so zmluvou podriaďujú rozhodcovskému konaniu, nie je v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1995 nekalou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve. Odňatie práva oprávnenej konať pred súdom sa odrazilo v tom, že uznesenia súdu prvého stupňa ako aj odvolacieho súdu neboli dostatočne odôvodnené. Navrhla, aby dovolací súd uznesenie krajského súdu zmenil a poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, alternatívne, aby dovolací súd zrušil uznesenia súdu prvého a druhého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., pred tým, než by pristúpil k preskúmaniu dovolaní napadnutého uznesenia, zisťoval, či sú splnené procesné podmienky, za ktorých môže konať. Dospel pritom k záveru, že jednu z takýchto podmienok v prejednávanej veci nemožno považovať za splnenú.

Z uznesenia Okresného súdu Spišská Nová Ves z 13. júna 2013, č. k. 1 D 85/2013-10, 3 Dnot 139/2013 v právnej veci prejednávania dedičstva po poručiťovi H. W. (ďalej len „uznesenie o dedičstve“) Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že povinný zomrel X. J. XXXX.. Týmto uznesením o dedičstve bolo dedičské konanie zastavené z dôvodu, že poručiťel ku dňu smrti nevlastnil žiadny nehnuteľný, huteľný majetok alebo majetkové práva (§ 175h ods. 1 O.s.p.). Uznesenie o dedičstve nadobudlo právoplatnosť 1. júla 2013.

Podľa § 19 O.s.p., spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

Podľa § 243c O.s.p., pre konanie na dovolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa, pokiaľ nie je ustanovené niečo iné; ustanovenia § 92 ods. 1 a 4 a § 95 však pre konanie na dovolacom súde neplatia.

V zmysle § 103 O.s.p., kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania), aby súdne konanie mohlo prebehnúť a súd mohol vydať rozhodnutie.

Medzi základné procesné podmienky (okrem iných), ktoré má súd povinnosť skúmať aj bez návrhu po celý čas konania, je splnenie podmienok civilno-procesnej subjektivity, t. j. spôsobilosti byť účastníkom konania. Spôsobilosť byť účastníkom konania znamená mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon účastníkom priznáva, resp. ukladá. Jej predpokladom je hmotnoprávna subjektivita vo význame spôsobilosti mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Hmotnoprávna spôsobilosť mať práva a povinnosti zaniká smrťou fyzickej osoby, prípadne jej vyhlásením za mŕtvu (§ 7 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka).

Ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 104 ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Ak účastník stratí spôsobilosť byť účastníkom konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd posúdi podľa povahy veci, či má konanie zastaviť alebo prerušiť alebo či môže v ňom pokračovať (§ 107 ods. 1 O.s.p.). Konanie súd preruší najmä vtedy, ak ide o majetkovú vec a navrhovateľ alebo odporca zomrel; v konaní pokračuje s dedičmi účastníka, prípadne s tými, ktorí podľa výsledku dedičského konania prevzali právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide a to len čo sa skončí konanie o dedičstve, ak povaha veci nepripúšťa, aby sa v konaní pokračovalo skôr (§ 107 ods. 3 O.s.p.).

V danej exekučnej veci povinný zomrel X. J. XXXX pred začatím konania o dovolaní oprávnenej

doručenom súdu 7. mája 2013. So zreteľom na túto skutočnosť a na dôvod zastavenia dedičského konania, je nepochybné, že v danom prípade nie sú žiadne subjekty (dedičia), ktoré vstúpili do procesnoprávneho postavenia nebohého povinného. Povinný stratil smrťou spôsobilosť byť účastníkom konania a to ešte pred podaním dovolania oprávnenou. Nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o dovolaní oprávnenej zastavil podľa § 243c O.s.p. v spojení s § 107 ods.1 O.s.p. a § 104 ods. 1 O.s.p.

O trovách dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.